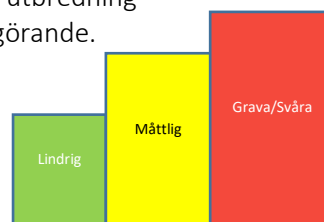

TOLAK-information för vårdpersonal

Aktiniska keratoser eller solskador kan behandlas vid besvär eller som förebyggande behandling, för att undvika att skivepitelcancer utvecklas. Om patienten är besvärsfri kan man efter diskussion med patienten avstå från behandling, särskilt om de är lindriga, vid begränsad utbredning eller hög ålder. 20 % läker ut spontant. Använd gärna solskydd och mjukgörande.

Lindriga aktiniska keratoser: ljust rodnade, tunna fläckar som inte ger symtom i form av ömhet eller sårbildning.

Grava/svåra aktiniska keratoser: ilsket röda, ömmande, sårbildande eller tjocka.

Kontrollera så patienten inte:

- har jordnöts- eller sojaallergi (mycket liten risk för reaktion, ge evt första behandlingen på plats)
- ammar eller är gravid

Behandling bör undvikas under sommaren.

Efter behandling är kvarstående aktiniska keratoser, recidiv eller nytillkomna förändringar vanligt.

Vid stora områden kan man evt dela upp behandlingen i flera omgångar.

Dosering:

20 grams tub

- Panna och tinningar
- Näsa och kinder
- Halva ansiktet
- Handryggar
- Dekolletage/Bröst

40 grams tub

- Hjässa
- Hjässa och panna
- Hela ansiktet

Arbetsbeskrivning:

1. Läkare informera patienten om behandling och varför den ska genomföras och skriver recept.
2. Vårdpersonal går igenom och lämnar ut patientinformation med markering på områden som ska behandlas. **Visa alltid bilder** på en normal reaktion efter TOLAK.
3. Vårdpersonal fotar behandlingsområden på patienten **och** på informationsblad.
4. Om inte patienten påbörjar behandlingen direkt, ringer patienten till vårdcentralen vid uppstart. Evt skickas recept först då.

Behandling:

Applicera TOLAK 1 gång dagligen, innan sänggående, i 4 veckor. Smörj hela behandlingsområdet. Frisk hud påverkas inte av TOLAK, men ofta finns cellförändringar vi inte kan se med blotta ögat. Behandla därför inte bara synliga förändringar utan hela området. Friska celler påverkas inte.

Smörj med mjukgörande kräm morgonen efter.

Duscha behandlingsområdet med ljummet vatten, gnugga lätt med frotté handduk för att lösa upp skorpor och död hud, så att det inte samlas bakterier under.

Vid tjockare skorpor kan man lösa upp dessa med barnolja. Lägg evt en kompress med barnolja på området i ca 10 min.

Efterbehandling:

Efter avslutad behandling läker huden inom några veckor. En viss rodnad kan kvarstå i ytterligare några månader. För att påskynda läkningen vid kraftigare reaktion kan patienten uppmanas att smörja med hydrokortison.

- Smörj ett tunt lager på behandlat område morgon och kväll i 7 dagar
- Smörj med mjukgörande kräm morgon och kväll under behandling och **fortsätt vara noga med att smörja efter avslutad behandling för att hålla huden mjuk.**

Vid kraftfull reaktion:

- Avsluta behandlingen
- Lös upp skorpor med barnolja/vattenkompresser
- Tvätta med Prontosanlösning, låt evt ligga på i 10 min
- Ordinera efterbehandling med Hydrokortison, se ovan.
- Läkarbedömning vid behov.
- Fota och kontakta sjuksköterska på hudmottagningen vid behov.
- Vid infektion överväg t ex Fucidin salva eller Fucidin-hydrokortison salva.
- Vid kraftig inflammation: Betnovat 2 ggr dagl 5-6 dagar
- ALLTID mjukgörande kräm fram tills läkning.

Avfjällning:

Vid Aktinisk keratos med tjockare hyperkeratoser på handryggar och på skalpen kan en förbehandling med förslagsvis, vaselin, Locobase LPL eller bara mjukgörande kräm göras 1-2 veckor innan TOLAK påbörjas.

Solskydd:

11 15

Sunda Solvanor

Timmarna mellan 11 och 15 är solen som allra starkast.
Skydda din och barnens känsliga hud genom att:

- Skydda hud och ögon med täckande kläder, solhatt och solglasögon.
- Använda solkräm, minst SPF 30 och smörja ofta.
- Inte utsätta barn under 1 år för direkt solljus.
- Söka skugga.

Läs mer: www.sundasolvanor.se
© 2016 Regionalt cancercentrum väst

REGIONALT CANCERCENTRUM VÄST | VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN | Region Halland

Vid aktinisk keratos har huden fått mer sol än den klarar av. I framtiden behöver patienten vara försiktig med solen och inte sola solarium. Solkrämen ska skydda mot både UVA och UVB, stryk på riklig mängd och upprepa under dagen samt efter bad.